

LA PRIMERA OBRA CATALANA DE PROTECCIÓ MEDICO - SOCIAL DE LA DONA EMBARASSADA

(SEGUR MATERNAL DE L'INSTITUT DE LA DONA QUE TREBALLA,
ORGANISME DE LA CAIXA DE PENSIONS I D'ESTALVIS)

per S. DEXEUS FONT

El prop-passat mes de Febrer s'inaugurà a l'Institut de la Dona que Treballa, un Dispensari d'Obstetrícia, complement del Segur Maternal, establert per dita Institució.

És a la presentació d'aquest servei, del qual porto la direcció mèdica, conjuntament amb el Dr. Farriols, fill, que està destinada la present comunicació.

Les afiliades a l'Institut de la Dona que Treballa, en pagant una determinada quota mensual i complint les condicions establides pel Reglament, tenen dret al Segur Maternal.

Aquest consisteix essencialment en la percepció d'un subsidi durant les quatre últimes setmanes de la gestació i el mateix període de temps del post-partum.

L'afiliada que ho sol·licita té gratuïtament en el moment del part l'assistència del tocòleg i de la infermera-llevadora.

Més encara, quan l'afiliada es troba ésser, cosa que té lloc amb freqüència dintre les classes treballadores, la única persona que pot cuidar dels quefers múltiples de la casa, se li proporciona una persona que la substituirà els dies que, essent parida i per assolir el seu més complet restabliment, no pot atendre aquells. En el cas citat es troben els matrimonis que viuen sols, amb fills de poca edat o sense, les famílies en què, malgrat haver-hi altres dones, aquestes estan obligades a concórrer al taller o bé a la fàbrica. Dita persona cuida aleshores

de la mainada, prepara els àpats del marit i els aliments de la parida, arregla aquesta, neteja la casa, etc.

D'aitals drets disposen les afiliades, ja en ple vigor des de la inauguració de l'Obra.

Però, al costat de dits drets, tenen elles certes obligacions.

Per a fruir d'aquells, la maternitat deu ésser legítima. Jo preveig ja, Srs. Congressistes, com algun esperit obert m'objectarà convençudament que la protecció a la maternitat es deu fer sense distinció de classes, que ço que cal procurar és el respecte i l'empar moral i material de la dona embarassada. Nosaltres, els metges, tenim certament una visió diferent del problema. Jo crec, i em figuro interpretar el sentit de la majoria, sinó de la totalitat dels Srs. Congressistes, que la protecció i ajuda deuen donar-se a tota dona mare. Així espero que aviat es farà.

L'afiliada que vol acollir-se a l'Obra Maternal, deu així que sospita el seu estat de gestació, presentar-se al Dispensari. És aleshores reconeguda i si es confirma l'existència d'embaràs, se la inscriu.

El Reglament obliga a l'assistència al Dispensari, almenys un cop al mes, des del sisè mes de la gestació.

Cada embarassada té una fulla clínica que es fa el dia de la primera visita i es completa en les successives amb les dades de més interès. Les nostres fulles clíniques no difereixen ostensiblement de les usades en la generalitat dels Serveis de Parts.

L'assistència en el moment del part és a lliure elecció de la interessada. Com és natural, l'afiliada que no es val del servei mèdic de l'Obra, percebeix igualment el subsidi, no és reglamentàriament obligada a concórrer al Dispensari, en la forma abans establerta.

Aquest és, molt ràpidament exposat, el funcionament del Dispensari i les condicions del Segur Maternal.

No puc donar una estadística tenint en compte el temps relativament molt curt que porta de funcionament el Dispensari. No dec donar-la tampoc, car la meua comunicació no té altra finalitat que donar a conèixer l'esmentat Segur.

En el curs del cinc mesos que porta de funcionament el Dispensari, han sigut inscrites una seixantena d'embarassades. Moltes d'elles segons confessaren, haguessin arribat al moment del part verges de tot examen de persona tècnica: metge o llevadora. Els efectes immediats de la nostra intervenció en aquests

casos han sigut evidents, corregint una mala presentació unes vegades, atenent una albuminúria d'altres, que haguessin estat, a no ser nosaltres, completament desatesos. Férem, doncs, profilàxia obstètrica, evitant en certs casos una malaltia de la gestació o una distòcia que pogués ésser un perill per a la vida materna o fetal.

Està clar que hi ha embarassades que perdem de vista en acabar la gestació, ja que estan facultades per a recórrer a qui millor els plagui o convingui per l'assistència al part. Mes, tinc la impressió de conjunt que amb els nostres consells férem en molts casos obra útil.

Un altre aspecte de la nostra visita, no menys interessant que l'esmentat, és el d'educació de la futura mare.

Jo he procurat des del primer dia donar-li la importància que es mereix, car tinc el ferm convenciment que la ignorància de gran part del nostre públic és un dels factors que més deuen retenir l'atenció, si es vol fer quelcom de profitós per a rebaixar la xifra de la mortinatalitat i de la mortalitat infantil, així com el percentatge de baixes en els períodes puerperals.

En el curs dels exàmens que practico a les nostres embarassades, em proposo despertar llur curiositat i fer comprendre la utilitat de les nostres pràctiques. Els perills d'una presentació de tronc o d'una bessonada no sospitada, s'imposen fins per la més incrèdula. He vist sovint com acollien amb estranyesa el nostre examen, mes, en general, s'hi familiaritzen aviat i demostren pel coneixement de la marxa de llur embaràs un decidit interès. Quan s'assoleix de l'embarassada aital col·laboració, la tasca del metge és més senzilla, fructífera, particularment més agradable. Hom pot inculcar aleshores certes regles d'higiene local, general, de règim alimentici, etc., que seran profitoses. Es el moment també per ensenyar, si s'ignora, quelcom de puericultura: aventatges de la lactància materna, inconvenients i perills de l'artificial, regles per a portar a cap la primera, atencions que requereix el nadó, etc.

En uns pocs casos, he sigut sol·licitat a donar el meu parer sobre la utilitat d'alguna obra per a la vulgarització dels coneixements indispensables per a portar a bon terme un embaràs o per assistir un nou nat. Jo cito el fet, perquè aquell que sent afició per aquesta mena d'afers, comprendrà la satisfacció que hom experimenta en ésser requerit per aquest punt particular,

resultat més d'estimar tractant-se de públic en general molt poc preparat.

Jo penso fer sistemàticament entrega a tota futura mare d'una tarja amb els preceptes més importants; però, aleshores, tampoc em dispensaré del consell de paraula que té l'aventatge de poder ésser variat a l'infinit segons les circumstàncies.

Tinc el propòsit de fer portar a la pràctica tan ràpidament com sigui possible la inspecció ocular prèvia de la cambra de l'afiliada per una persona tècnica. Quantes vegades no es veu el tocòleg obligat a intervenir en uns medis que esparverarien el cirurgià menys escrupolós! I ço passa quan està en l'esperit de tothom que aquest estat de coses no pot ni deu ésser i que l'Obstetrícia necessita del mateix aparellatge que qualsevulla altra branca de la cirurgia.

Les causes són moltes. No dec aquí ocupar-me d'elles i sí sols manifestar que en els casos en què l'assistència al part al domicili de l'afiliada no sigui possible en bones condicions, procuraré obtenir l'internament dins la clínica de l'«Institut de la Dona que Treballa». Mentres no disposem de la Casa Maternal, obra en projecte de la qual ja parlaré, ens podem valer de l'esmentada clínica. L'afiliada hi té l'estada gratuïta a canvi de la no percepció del subsidi en els dies corresponents. Jo no m'amago les dificultats amb què toparem en l'execució d'aquest meu propòsit. La pràctica del parir a casa és tradicional dins els costums catalans i dificultós el seu desarrelament. Mes dites mutacions no s'obtenen de pressa. Es qüestió de temps, de pacient insistència i a nosaltres de portar-hi la contribució del nostre esforç.

Un cop entrada l'embarassada dintre el novè mes, aconsello el repòs. La quasi totalitat, auxiliades en dita època amb la percepció del subsidi, observen ja espontàniament aquell.

En el moment del part, és el metge qui en porta la direcció. Ell és el responsable de qualsevulla contingència que pugui sobrevenir. La llevadora infermera és solament una col·laboradora que no deu propassar-se dels límits que li assenyala el metge. Així s'ha cregut donar una garantia més a la dona, cercant, amb una científica direcció, un feliç desenrotllament i acabament del parteratge.

Al mes de parida, hom procura que la puèrpera torni al Dispensari. Se li fa un reconeixement complet i s'indaga si la dona treballa o no. S'insisteix pel tant necessari repòs i amb

aquell és possible a voltes despistar als seus principis una afecció ginecològica que pot aleshores guarir molt més fàcilment.

Resumint, ço que ens proposem nosaltres és fer una bona profilaxi obstètrica, prevenint qualsevulla complicació de la gestació o del part, procurar que aquest tingui lloc en bones condicions, tant per la vida materna i fetal, com per l'assistència al mateix i al medi en què té lloc, essent seguit d'un puerperi perfectament normal. La instrucció de la embarassada, el coneixement d'allò més fonamental de la Puericultura, el fer Escola de Mares en una paraula, retenen d'altra banda particularment la nostra atenció, segurs que la sana llavor dels bons principis tard o d'hora donarà formosos fruits.

Tot el relatat pot aplegar-se sots el qualificatiu de segur maternal, segur que forma part de l'Obra maternal. Aquesta compendrà primes d'alletament per a protegir la lactància materna, creació d'orfeïnats, construcció d'un Casal Maternal, etc. Aquestes obres, actualment en projecte, seran així que es pugui una realitat. Totes elles necessàries, són algunes de necessitat imperiosa. La Casa Maternal, per no més citar-ne una, vindrà a omplir a la nostra terra un buit de fa molt temps ben sentit. El mai prou-plomt Mestre FARGAS havia ben planejat la qüestió, recabant de la Diputació la construcció de la nova Maternitat.

He encapçalat el meu treball: la primera obra catalana de protecció mèdico-social de la dona embarassada. No tinc notícia que existeixi a Catalunya cap més Institució d'aquesta naturalesa. A l'estranger, hi han obres similars que em proposo en un pròxim treball estudiar. Per a la meua afirmació m'he assessorat amb persona tan competent en assumptes d'aquesta classe com el Sr. MORAGAS BARRET, el digníssim Director de la Caixa de Pensions.